

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุข
ในโครงการป้องกันโรคไข้เลือดออก ตำบลลวงเหนือ
อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาววาสนา ชำนาญเวช

ปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ อาจารย์ ดร.อุคมโชค อาษาวิมลกิจ

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในโครงการป้องกันโรคไข้เลือดออก ตำบลลวงเหนือ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษากระบวนการในการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในตำบล ลวงเหนือ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริการสาธารณสุขในการป้องกันโรคไข้เลือดออก
- 2) ศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขในตำบลลวงเหนือ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการให้บริการสาธารณสุขในการป้องกันโรคไข้เลือดออก และ
- 3) ศึกษาปัญหาปัจจัย อุปสรรค ของอาสาสมัครสาธารณสุขในการดำเนินงานตามโครงการป้องกันโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ตำบลลวงเหนือ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการป้องกันโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านทั้งหมด 10 หมู่บ้าน ที่มีรายชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติของสำนักงานสาธารณสุข อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2554 จำนวน 148 คน และประชาชนในตำบลลวงเหนือ อำเภอคอยสะเกิด จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 375 คน ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร่วมกับการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

การดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขในโครงการป้องกันโรคไข้เลือดออก พบว่า ภาพรวมอาสาสมัครสาธารณสุข ได้ปฏิบัติตามโครงการ

ป้องกันโรคไข้เลือดออก ตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด สำหรับการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ด้านการป้องกันการเกิดโรค ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการและมอบหมายหน้าที่อย่างเป็นทางการชัดเจน มีการสำรวจปัญหา ความต้องการของชุมชนก่อนดำเนินงาน มีการเตรียมชุมชนในการดำเนินงานและการนำผลการวิเคราะห์ ข้อมูลในด้านต่างๆ มาใช้ในการดำเนินงาน โครงการป้องกัน โรคไข้เลือดออก และการดำเนินงานของอาสาสมัครสาธารณสุขด้านการควบคุมการระบาดของโรค พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขได้ปฏิบัติตามโครงการป้องกัน โรคไข้เลือดออกตามที่กระทรวงกำหนดเป็นประจำ ได้แก่ มีการจัดสิ่งแวดล้อมไม่ให้เอื้อต่อการเกิดโรค การกำจัดทาลายลูกน้ำยุงลายและแหล่งเพาะพันธุ์อย่างต่อเนื่อง ทุก 3 เดือน หากพบแหล่งเพาะพันธุ์ มีการพ่นหมอกควันในหมู่บ้านในฤดูฝนเพื่อป้องกันการระบาดของโรค มีการสำรวจลูกน้ำยุงลายในทุกหลังคาเรือนที่รับผิดชอบ การใส่ทรายอะเบทในภาชนะที่มีน้ำขัง สำหรับการดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขในด้านการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงาน พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขได้ปฏิบัติตามโครงการป้องกันโรคไข้เลือดออกเป็นประจำ ได้แก่ มีการดำเนินโครงการร่วมกับชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการอย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง มีระบบส่งต่อและรายงานโรคที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ มีการนิเทศติดตาม ประเมินโครงการเป็นระยะตามที่กำหนด การประชุม ปรึกษา เพื่อวินิจฉัยและตัดสินใจในปัญหาต่างๆ เป็นระยะ

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ อสม. ตำบลวงเหนือ ในโครงการป้องกันโรคไข้เลือดออกสูงกว่าเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด นั่นคือ อสม. ได้ปฏิบัติตามกิจกรรมตามโครงการป้องกันโรคไข้เลือดออก และจากการดำเนินงานของ อสม. พบว่า มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในระดับมาก แต่ยังพบว่า การปฏิบัติงานของอสม. ตามปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานในโครงการป้องกันโรคไข้เลือดออก ได้แก่ ปัจจัยด้านการป้องกันไม่ให้เกิดโรค ปัจจัยด้านการควบคุมการระบาดของโรค และปัจจัยด้านการปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงาน ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออก

ปัญหา อุปสรรคในการดำเนินกิจกรรม พบว่า ปัญหาด้านบุคลากร ผู้นำชุมชนบางชุมชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในด้านการป้องกันและการแก้ไขปัญหาของไข้เลือดออกอย่างถูกวิธี รวมถึงอาสาสมัครสาธารณสุขยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหาและการป้องกันโรคไข้เลือดออก

Independent Study Title	Performance Evaluation of the Anti-Dengue Project Health Volunteers, Loungnuae Sub-district, Doi Saket District, Chiang Mai Province
Author	Miss Wasana Chomnanwet
Degree	Master of Public Administration
Independent Study Advisor	Lecturer Dr. Udomchoke Asawimalkit

ABSTRACT

A case study of “Performance Evaluation of the Anti-Dengue Project Health Volunteers, Loungnuae Sub-district, Doi Saket District, Chiang Mai Province.” The objective of this study were 1) to study the procedure in operating of health volunteers in Loungnuae Sub-district, Doi Saket district, Chiang Mai Province in the health service to prevent dengue fever. 2) to study the effectiveness of operation of health volunteers in Loungnuae Sub-district, Doi Saket district, Chiang Mai Province in the health service to prevent dengue fever. 3) to study a problems, factors and obstacles of health volunteers in operating of health volunteers in Loungnuae Sub-district, Doi Saket district, Chiang Mai Province in the health service to prevent dengue fever. By using descriptive research to study performance evaluation of the anti-dengue project health volunteers. Data were collected by questionnaire from 148 village health volunteers in 10 villages that they are in register records’s Doi Saket district health office in 2010 and 355 peoples in Loungnuae Sub-district. A study was collected data by using questionnaire and focus group record. Mean and standard deviation were applied to analyze data with the analysis of qualitative data.

Result of the study revealed that

The operating in prevention and control the dengue fever in prevention occurrence of disease found that the overview of performance of health volunteer have followed the anti-dengue project according to the Ministry of Public Health. There were appointed committee and assigned the duty become visible, explored a problem and requirement of the community and brought analysis data result to used in the operation. The operation in control the outbreak of disease found that the health volunteer have followed the anti- dengue project according to the Ministry

regularly, for example there were environment arrangement not conducive to occurrence of disease, eradication mosquito larva and mosquito breeding every three months continuously, fogging during the rainy season to prevent an breakout, exploring a mosquito larva in every household in that responsibility and putting a larvicidal sand granule in the contain that has the water. The operational plan implementation found that health volunteers have followed the anti-dengue project regularly, for example there were the project operation with the community, publicizing widely and continuously, the system to transfer patients and reporting disease rapidly and effectively and supervision and evaluation the project sporadically and advisory meetings in order to diagnose and decide on the periodic problems.

The hypothesis test were found that effective operation of Loungnae health volunteers in the anti- dengue project more than criterion of the Ministry of Public Health that was they operated the activities in project. And found that the operation of the health volunteer correlated with the public opinion about the operating in prevention and control the dengue fever were at high level. Performance of health volunteers with factors affecting success in the project. And there was no correlation between the prevention occurrence of disease factor, the control the outbreak of disease factor and the operational plan implementation factor with the public opinion about the operating in prevention and control the dengue fever.

Eventually, the discovered problems and obstacles of activities were personnel side that some community leader were lacking of knowledge and understanding prevention and solving the problem of dengue fever. Including health volunteers have no understanding the prevention and solving problem of dengue fever.